

Barne og likestillingsdepartementet
Boks 8036 Dep

0030 OSLO

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárásjohka/Karasjok
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefákša +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER

Ingeborg Larssen, +47 78 47 40 49
ingeborg.larssen@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.

MIN ČUJ./VÅR REF.

12/2939 - 4

Almmut go válddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIVI/DATO

07.09.2012

Høringssvar - NOU 2012:5 Bedre beskyttelse av barns utvikling

Sametingsrådet er enig i at det biologiske prinsipp har vært en grunnleggende verdi i samfunnet. Det har stor verdi for barn å vokse opp med sine foreldre. Vi er enige om at det er på sin plass å se nærmere på hvordan dette prinsippet utøves i praksis i dagens barnevern.

Barnets beste må alltid være det overordnede mål når man skal ta valg om barns bosted og oppvekstforhold. Sametingsrådet er opptatt av innholdet i begrepet: barnets beste. Prinsippet er nedfelt i FNs barnekonvensjon, og gjenspeiles i bestemmelsene i barnevernsloven. Det er klart at barnets primære behov for næring, beskyttelse og oppdragelse må dekkes. Vi er også opptatt av å vise til urfolk barns selvstendige rett til å vokse opp sammen med sin folkegruppe og ha tilgang til sitt språk, religion og kultur. Dette er uttrykt i FNs barnekonvensjon artikkel 30. Dette betyr at samiske barn har en selvstendig rett til tilgang og kjennskap til sin egen kultur og språk. Denne retten kan ikke alternativ plassering etter barnevernsloven frata dem. Det er derfor viktig for Sametingsrådet å arbeide for at samiske barn får alternativ omsorgsplassering hvor det er samisk språk og kulturkompetanse.

Sametingsrådet er enig i at barn knytter tilhørighet til det miljø og mennesker de vokser opp sammen med. Det vil også gjelde samiske barn. Samiske barns rett til å vokse opp med samisk språk og kultur, er en rettighet på linje med den rett de har til å vokse opp med trygghet, dekning av primære behov, forutsigbarhet og kjærlighet. Vår påpekning av Barnekonvensjonens artikkel 30 må ikke forstås som en nedgradering av samiske barns rett til et trygt og godt oppvekstmiljø. Men vi vil påpeke den plikt barnevernsmyndighetene har til å ivareta barnets kulturelle og språklige rettigheter ved omsorgsplassering.

Det er i tillegg på sin plass å nevne Samelovens § 3-12 som gir samiske barn bosatt i forvaltningsområdet for samisk språk, rett til å bli betjent på samisk av barnevernsmyndigheter og ved plassering i barnevernsinstitusjon

Sametingsrådet mottar meldinger fra voksne samiske barnevernsbarn som forteller hvilket tap som er påført dem ved at de i sin barndom ble plassert av barnevernet utenfor sin samiske kultur. Det er også viktig å være klar over at det finnes dokumentasjon fra andre urfolk om konsekvensene av å frata urfolks barn deres kulturelle og språklige identitet.

Sametingsrådet beklager at ekspertutvalget ikke har drøftet samiske barns rettigheter til eget språk og kultur i sin utredning. Samene har status som urfolk i Norge, og samiske barn er også omfattet av barnevernsloven i Norge. Det ville da ha vært å forvente at utvalget så utfordringene barnevernet har i møte med disse barna. Dette spesielt med tanke på at barnevernspanelet, oppnevnt av departement, har hatt en grundig fokus på samiske barns rettigheter i sin rapport. Sametingsrådet vil også vise til det arbeidet som er gjort ved Barnevernets utviklingscenter i Nord- Norge, nå R-BUP Nord-Norge. Det er utviklet metodisk materiale til bruk i arbeidet med samiske barn. Vi vil også minne om at Bufetat region Nord har fått tildelt regionalt ansvar for samiske barn.

Plassering av samiske barn i slektsfosterhjem, er et tiltak som kan være en god løsning. Da kan det samiske barnets behov for språk og kultur, få en god løsning. I de tilfeller hvor dette ikke er mulig å få til en plassering i barnets slekt, må kravene om kulturell og språklig opplæring følges opp i tiltaksplanen for barnet.

1.mai 2012 trådte en forskriftsendring om tilsyn med barn i fosterhjem og barnevernsinstitusjoner, i kraft. De aktuelle forskriftene er: Forskrift om tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner 2003-12-11-1564 og Forskrift om fosterhjem 2003-12-18-1654. I disse forskriftene har Sametinget i konsultasjon med Regjeringen tilføyd endringer som pålegger tilsynsmyndighetene å påse at samiske barns rett til språk og kultur blir etterlevd.

Sametinget velger i denne omgang å avgi høringsuttalelse. Vi vil vurdere å bruke vår konsultasjonsrett ved eventuelle senere lovendringer i barnevernsloven.

Dearvuodaiguin/Med hilsen

Lisbeth Vesterheim Skoglund
fágajodiheaddji/fagleder - Vuoigatvuodat /

Ingeborg Larssen
Rettighelse- og sosial
seniorráđdeaddi/seniorrådgiver